

Näyttötutkintojärjestelmän kehittämissryhmän loppuraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:10

Näyttötutkintojärjestelmän kehittämissryhmän loppuraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:10

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto / Högskole- och forskningspolitiska avdelningen
PL / PB 29
00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
www.minedu.fi/julkaisut

ISBN 978-952-263-358-3 (PDF)

ISSN-L 1799-0327

ISSN 1799-0335 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/
Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2015:10

Kuvailulehti

Julkaisija
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Julkaisun päivämäärä
15.5.2015

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Näyttötutkintojärjestelmän kehittämisryhmä Puheenjohtaja: Ville Heinonen Sihteerit: Tim Lamminranta ja Anne Liimatainen	Julkaisun laji Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä	
	Toimeksiantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö	
	Toimielimen asettamispvm 11.3.2014	Dnro 6/040/2014

Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen)
 Näyttötutkintojärjestelmän kehittämisryhmän loppuraportti
 (Slutrapport för utvecklingsgruppen för systemet med fristående examina)

Julkaisun osat Loppuraportti ja liite

Tiivistelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 11.3.2014 Näyttötutkintojärjestelmän kehittämisryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä arvio näyttötutkintojärjestelmän toimivuudesta. Arvion pohjalta kehittämisryhmän tuli tehdä ehdotukset 1) näyttötutkintojärjestelmän kehittämisestä siten, että työelämälähtöisyys entisestään vahvistuu ja osaamisen hankkimistavoista riippumattomuus turvataan, 2) tutkintotoimikuntien aseman ja tehtävien nykyistä tarkemmasta määrittelystä, 3) tutkintotoimikuntien ja valmistavan koulutuksen järjestäjien välisestä sopimusmenettelystä, 4) tutkintotoimikuntien riittävästä resursoinnista ja toimintatavoista, sekä 5) näyttötutkintojen ja niihin valmistavan koulutuksen laadun varmistamisesta. Työryhmän tuli ottaa huomioon ammatillisen koulutuksen rahoitusryhmässä tehtävät linjaukset sekä kaikki valmistavan koulutuksen muodot ja niiden erityispiirteet.

Työryhmä jätti 8.10.2014 opetus- ja kulttuuriministeriölle väliraporttinsa, johon sisältyi ehdotus hallituksen esitykseksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö jatkoi työryhmän toimikautta 27.2.2015 asti asettaen tehtäväksi laatia esitykset näyttötutkintojärjestelmän kehittämisen edellyttämistä asetusmuutoksista, tiedonkeruun kehittämisestä ja näyttötutkintojärjestelmää palvelevista sähköisistä järjestelmistä sekä arvioida osaamispisteiden käyttöönoton tarvetta näyttötutkintojärjestelmässä.

Loppuraportissa esitetään ehdotukset näyttötutkintojärjestelmän kehittämisestä, tarvittavista asetusmuutoksista, tiedonkeruun kehittämisestä ja näyttötutkintojärjestelmää palvelevista sähköisistä järjestelmistä, näyttötutkintoaineistoista sekä osaamispisteiden käyttöönotosta näyttötutkintojärjestelmässä. Lisäksi loppuraportti sisältää ehdotukset jatkotoimenpiteiksi.

Näyttötutkintojärjestelmän kehittämistarpeet kirjattiin hallituksen esityksen muotoon. Näyttötutkintojärjestelmän työelämälähtöisyyttä ehdotettiin edelleen vahvistettavaksi. Tutkintotoimikuntien tehtäviä ehdotettiin muutettavaksi siten, että niissä korostuvat laadunvarmistus ja näyttötutkintojen ja näyttötutkintojärjestelmän kehittäminen. Opetushallituksen yhteyteen ehdotettiin perustettavaksi näyttötutkintosihteeristö, jotta tutkintotoimikunnat voisivat keskittyä työelämäasiantuntemuksensa hyödyntämiseen entistä paremmin. Lisäksi ehdotettiin säädökset arvioinnista ja arvioijista sekä näyttötutkinnon järjestäjien edellytyksistä ja tehtävistä.

Työryhmä valmisteli ehdotuksen henkilökohtaistamista koskevaksi asetukseksi sekä perehtyi näyttötutkintojärjestelmän tiedonkeruun ja tiedonhallinnon kansallisiin järjestelmiin. Työryhmä keskusteli tarvittavista asetusmuutoksista liittyen näyttötutkinnon järjestäjiin, tutkintotoimikuntiin sekä näyttötutkintosihteeristöön ja totesi, että asetusten valmistelua ei saada valmiiksi työryhmän toimikauden aikana. Työryhmä totesi, että osaamispisteiden käyttöönotto näyttötutkintojärjestelmässä vaatii syvällisempää analyysyä, kuin mitä työryhmä ehti toimikautensa aikana toteuttaa. Työryhmä kannatti näyttötutkintoaineistojen kehittämistä Näyttötutkintoaineistojen kehittämistä valmistelleen työryhmän ehdotusten pohjalta.

Työryhmä ehdottaa jatkotoimenpiteinä säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella niistä asioista, joihin näyttötutkintojärjestelmän uudistamista koskeva lainsäädäntö antaa mahdollisuuden. Työryhmä esittää näyttötutkintoaineistojen laatimista asiaa valmistelleen työryhmän muistion ehdotusten mukaisesti. Kolmantena jatkotoimenpiteenä työryhmä esittää, että osaamispisteiden soveltuvuuden arviointia näyttötutkintojärjestelmässä jatketaan ammatillisen tutkintorakenteen kehittämiseksi asetettavassa työelämän ohjausryhmässä.

Avainsanat näyttötutkintojärjestelmä, ammatillinen aikuiskoulutus

Sarjan nimi ja numero Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:10		ISSN-L 1799-0327 1799-0335 (PDF)	ISBN 978-952-263-358-3 (PDF)
Kokonaissivumäärä 14	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja -		Kustantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö	

Presentationsblad

Utgivare
Undervisnings- och kulturministeriet

Utgivningsdatum
15.5.2015

<p>Författare (uppgifter om organets namn, ordförande, sekreterare)</p> <p>Utvecklingsgruppen för systemet med fristående examina</p> <p>Ordförande: Ville Heinonen</p> <p>Sekreterare: Tim Lamminranta och Anne Liimatainen</p>	<p>Typ av publikation Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar</p> <p>Uppdragsgivare Undervisnings- och kulturministeriet</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Datum för tillsättande av 11.3.2014</td> <td style="width: 50%;">Dnro 6/040/2014</td> </tr> </table>	Datum för tillsättande av 11.3.2014	Dnro 6/040/2014
Datum för tillsättande av 11.3.2014	Dnro 6/040/2014		
<p>Publikation Slutrapport för utvecklingsgruppen för systemet med fristående examina (Näyttötutkintojärjestelmän kehittämisyhmän loppuraportti)</p>			
<p>Publikationens delar Slutrapport + bilaga</p>			
<p>Sammandrag</p> <p>Den 11 mars 2014 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en utvecklingsgrupp för systemet med fristående examina med uppgift att utvärdera systemets funktion. På basis av utvärderingen skulle utvecklingsgruppen göra förslag till 1) utveckling av systemet med fristående examina så att arbetslivsorienteringen stärks och att oberoendet av sätten att erhålla kompetens tryggas, 2) en mer detaljerad definition av examenskommissionernas ställning och uppgifter, 3) avtalsförfarandet mellan examenskommissionerna och anordnarna av förberedande utbildning, 4) tillräcklig resursfördelning och verksamhetsmetoder för examenskommissionerna, samt till 5) kvalitetssäkring i fråga om fristående examina och utbildningen som förbereder för dem. Arbetsgruppen skulle beakta riktlinjerna som utstakas i finansieringsgruppen för yrkesutbildningen samt alla former av förberedande utbildning och deras särdrag.</p> <p>Den 8 oktober 2014 lämnade arbetsgruppen till undervisnings- och kulturministeriet en mellanrapport med ett förslag till regeringsproposition om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Undervisnings- och kulturministeriet fortsatte arbetsgruppens mandatperiod till den 27 februari 2015 och gav den till uppgift att utarbeta förslag till förordningsändringar som utvecklingen av systemet med fristående examina förutsätter och till utvecklingen av datainsamlingen och de elektroniska system som betjänar systemet med fristående examina samt att utvärdera behovet av att införa kompetenspoäng i systemet med fristående examina.</p> <p>I slutrapporten presenteras förslagen till utveckling av systemet med fristående examina, de förordningsändringar som behövs, utveckling av datainsamlingen och de elektroniska system som betjänar systemet med fristående examina, material för fristående examina samt införandet av kompetenspoäng i systemet med fristående examina. Därtill innefattar slutrapporten förslag till framtida åtgärder.</p> <p>Utvecklingsbehoven i systemet med fristående examina antecknades i form av en regeringsproposition. Det föreslogs att arbetslivsorienteringen i systemet med fristående examina ytterligare stärks. Vidare föreslogs att examenskommissionernas uppgifter ändras så att de betonar kvalitetssäkring och utveckling av fristående examina och systemet med fristående examina. Enligt förslaget ska ett sekretariat för fristående examina grundas i anknytning till Utbildningsstyrelsen för att examenskommissionerna bättre ska kunna fokusera på att utnyttja sin arbetslivskunskap. Därtill föreslogs bestämmelser om utvärdering och utvärderare samt om förutsättningar och uppgifter för anordnare av fristående examina.</p> <p>Arbetsgruppen utarbetade ett förslag till förordning om individualisering samt studerade de nationella systemen för datainsamling och dataförvaltning i fråga om systemet med fristående examina. Arbetsgruppen diskuterade de förordningsändringar som behövs i fråga om anordnare av fristående examina, examenskommissionerna samt sekretariatet för fristående examina och konstaterade att beredningen av förordningarna inte kan färdigställas under arbetsgruppens mandatperiod. Arbetsgruppen konstaterade att införandet av kompetenspoäng i systemet med fristående examina förutsätter en djupare analys än arbetsgruppen hinner genomföra under sin mandatperiod. Arbetsgruppen stödde en utveckling av materialen för fristående examina utgående från förslagen från arbetsgruppen som beredde utvecklingen av materialen.</p> <p>Arbetsgruppen föreslår som fortsatt åtgärd att man genom förordning av statsrådet föreskriver om de ärenden som lagstiftningen om reformen av systemet med fristående examina ger möjlighet till. Arbetsgruppen föreslår att material för fristående examina utarbetas enligt förslagen i promemorian från arbetsgruppen som beredde ärendet. Som tredje åtgärd föreslår arbetsgruppen att utvärderingen av ändamålsenligheten med kompetenspoäng i systemet med fristående examina fortsätter i arbetslivsstyrgruppen som tillsätts för utveckling av yrkesexamensstrukturen.</p>			
<p>Nyckelord systemet med fristående examina, yrkesinriktad vuxenutbildning</p>			
<p>Seriens namn och nummer Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2015:10</p>	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">ISSN-L 1799-0327 1799-0335 (Online)</td> <td style="width: 50%;">ISBN 978-952-263-358-3 (PDF)</td> </tr> </table>	ISSN-L 1799-0327 1799-0335 (Online)	ISBN 978-952-263-358-3 (PDF)
ISSN-L 1799-0327 1799-0335 (Online)	ISBN 978-952-263-358-3 (PDF)		
Sidoantal 14	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution -		Förlag Undervisnings- och kulturministeriet	

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 11.3.2014 Näyttötutkintojärjestelmän kehittämissuostuun laatimaan arvon näyttötutkintojärjestelmän toimivuudesta työelämässä hankitun osaamisen välineenä. Työryhmän tuli arvioinnin pohjalta laatia ehdotukset

- 1 näyttötutkintojärjestelmän kehittämisestä siten, että työelämälähtöisyys entisestään vahvistuu ja osaamisen hankkimistavoista riippumattomuus turvataan
- 2 tutkintotoimikuntien aseman ja tehtävien nykyistä tarkemmasta määrittelystä
- 3 tutkintotoimikuntien ja valmistavan koulutuksen järjestäjien välisestä sopimusmenettelystä
- 4 tutkintotoimikuntien riittävästä resursoinnista ja toimintatavoista
- 5 näyttötutkintojen ja niihin valmistavan koulutuksen laadun varmistamisesta.

Työryhmän tuli ottaa työssään huomioon ammatillisen koulutuksen rahoitusryhmässä tehtävät linjaukset sekä kaikki valmistavan koulutuksen muodot ja niiden erityispiirteet.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kutsui työryhmän puheenjohtajaksi neuvotteleva virkamies Ville Heinosen opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja jäseniksi toiminnanjohtaja Johan Hahkalan Ammattiosaamisen kehittämissuostu AMKE ry:stä, opetusneuvos Seppo Hyppösen Opetushallituksesta, liiketalouden tutkintotoimikunnan puheenjohtajan Jukka Koiviston, hallitusneuvos Virpi Korhosen opetus- ja kulttuuriministeriöstä, koulutuspäällikkö Mikko Koskisen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:stä, johtaja Veli-Matti Lampun Suomen Yrittäjät ry:stä, koulutuspoliittinen asiantuntija Petri Lempisen Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:stä, erityisasiantuntija Tuovi Mannisen Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry:stä, asiantuntija Ida Mielityisen Akava ry:stä, aikuiskoulutusjohtaja Anni Mieltusen Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry:stä, opetusneuvos Seija Raskun opetus- ja kulttuuriministeriöstä, kehittämissuostu Hannele Salmisen Suomen Kuntaliitto ry:stä, työmarkkinaneuvos Markku Virtasen työ- ja elinkeinoministeriöstä ja asiantuntija Satu Ågrenin Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:stä. Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti 28.8.2014 täydentää kehittämissuostu nimeämällä jäseniksi koulutuspolitiikan asiantuntija Antti Seitamaan Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry:stä ja koulutusjohtaja Susanna Tauriaisen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:stä. Samalla työryhmään kokoonpanoon tehtiin muutokset nimeämällä Johan Hahkalan tilalle AMKE ry:stä erityisasiantuntija Hanne Paila ja Tuovi Mannisen tilalle OAJ ry:stä erityisasiantuntija Lauri Kurvonen. Mikko Koskisen siirryttyä uusiin

tehtäviin SAK:n edustajana toimi 11.11.2014 lähtien Mikko Heinikoski ja Petri Lempi-
sen tilalla STTK:n edustajana toimi 27.1.2015 alkaen työllisyyspoliittinen asiantuntija
Leila Kurki. Työryhmän sihteerinä toimi erityisasiantuntija Tim Lamminranta ja lisäksi
2.9.2014 lähtien opetusneuvos Anne Liimatainen Opetushallituksesta.

Työryhmän toimikausi asetettiin päättyväksi 30.9.2014. Työryhmä jätti 8.10.2014
väliraporttinsa, johon sisältyi ehdotus hallituksen esitykseksi ammatillisesta aikuiskoulu-
tuksesta annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muutta-
miseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö jatkoi työryhmän esityksestä tämän toimikautta
27.2.2015 saakka, koska työryhmän työ oli vielä osaksi kesken. Toimikauden jatkoajalla
työryhmän tuli laatia esitykset näyttötutkintojärjestelmän kehittämisen edellyttämistä
asetusmuutoksista, tiedonkeruun kehittämisestä ja näyttötutkintojärjestelmää palvelevista
sähköisistä järjestelmistä sekä tehdä arvio tarpeesta osaamispisteiden käyttöönottoon näyt-
tötutkintojärjestelmässä.

Työryhmä on toimikautensa aikana perehtynyt erilaisiin selvityksiin, kuullut näyttö-
tutkintojärjestelmän vaikuttavuusselvityksen alustavia tuloksia sekä kerännyt tutkintoi-
mikunnilta näkemyksiä järjestelmän toimivuudesta ja kehittämistarpeista. Työryhmä piti
yhteensä 16 kokousta, joista 12 ennen väliraportin jättämistä. Työryhmä luovuttaa kunnioittavasti loppuraporttinsa opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Helsingissä 25. päivänä maaliskuuta 2015

Ville Heinonen

Tim Lamminranta

Anne Liimatainen

Sisältö

1	<u>Työryhmän työskentely</u>	8
2	<u>Työryhmän ehdotukset</u>	9
	2.1 Näyttötutkintojärjestelmän kehittäminen	9
	2.2 Tarvittavat asetusmuutokset	9
	2.3 Tiedonkeruun kehittäminen ja näyttötutkintojärjestelmää palvelevat sähköiset järjestelmät	10
	2.4 Näyttötutkintoaineistot	10
	2.5 Osaamispisteiden käyttöönotto näyttötutkintojärjestelmässä	10
3	<u>Ehdotus jatkotoimenpiteiksi</u>	11
	<u>Liite. Työryhmän ehdotus henkilökohtaistamista koskevaksi asetukseksi</u>	12

1 Työryhmän työskentely

Työryhmän toimikausi alkoi maaliskuussa 2014. Aluksi työryhmä kävi läpi näyttötutkintojärjestelmää, havaittuja ongelmakohtia sekä työryhmän työskentelyssä tarvittavia selvityksiä. Työryhmä teetti kesäkuussa 2014 tutkintotoimikuntien puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille kyselyn, jolla selvitettiin heidän näkemyksiään tutkintotoimikunta- ja näyttötutkintojärjestelmän toimivuudesta ja kehittämistarpeista. Työryhmä kuuli elokuussa 2014 alustavia tuloksia Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun näyttötutkintojärjestelmän vaikuttavuustutkimuksesta.

Työryhmä valmisteli näyttötutkintojärjestelmän kehittämistä koskevia muutoksia lakiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Työryhmä jätti opetus- ja kulttuuriministeriölle lokakuussa 2014 väliraporttinsa ja sen liitteenä ehdotuksen hallituksen esitykseksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi. Elinkeinoelämän keskusliitto jätti ehdotukseen eriävän mielipiteen. Eduskunta hyväksyi esityksen 9.3.2015 ja niiden on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2016.

Työryhmän esityksestä sen toimikautta jatkettiin helmikuun 2015 loppuun. Työryhmä jatkoi työskentelyään valmistelemalla luonnoksen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 a §:n (voimaan 1.8.2015) säännökseen perustuvaksi henkilökohtaistamista koskevaksi asetukseksi. Työryhmä käsitteli myös muiden asetusten tarvetta (joihin asetuksenantovaltuus, Hallituksen esitys 307/2014), näyttötutkintojärjestelmää palvelevia sähköisiä järjestelmiä ja näiden kehittamisestä sekä näyttötutkintoaineistoja.

2 Työryhmän ehdotukset

2.1 Näyttötutkintojärjestelmän kehittäminen

Työryhmä teki väliraportissaan (http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/nxyttxtutkintojxrjestelmx/vxliraportti.pdf) ehdotukset näyttötutkintojärjestelmän kehittämistarpeiksi, jotka kirjattiin hallituksen esityksen muotoon. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteutti asiasta laajan lausuntokierroksen.

Työryhmä ehdotti, että näyttötutkintojärjestelmän työelämälähtöisyyttä vahvistetaan. Tutkintotoimikuntien tehtäviä ehdotettiin muutettavaksi siten, että niissä korostuvat laadunvarmistus ja näyttötutkintojen ja näyttötutkintojärjestelmän kehittäminen. Tutkintotoimikuntien vastuulla olisivat myös edelleen näyttötutkinnon järjestämissopimusten tekeminen näyttötutkinnon järjestäjien kanssa ja tutkintotodistusten myöntäminen. Jotta tutkintotoimikunnat voisivat keskittyä työelämästä tulevan asiantuntemuksen hyödyntämiseen näyttötutkintojen ja näyttötutkintojärjestelmän kehittämisessä, väliraportissa ehdotettiin perustettavaksi Opetushallituksen yhteyteen näyttötutkintosihteeristö. Tämän tehtävänä olisi avustaa tutkintotoimikuntia niiden laissa säädettyissä tehtävissä. Näyttötutkintosihteeristö avustaisi myös näyttötutkinnon järjestäjiä mm. näyttötutkintojärjestelmää koskevalla neuvonnalla.

Työryhmä ehdotti väliraportissaan myös, että näyttötutkintojärjestelmän työelämälähtöisyyttä syvennettäisiin säätämällä arvioinnista ja arvioijista. Samalla esitettiin tutkintosuoritusten arvioinnin oikaisua koskevia, tutkinnon suorittajien oikeusturvaa parantavia muutoksia. Näyttötutkinnon järjestäjistä ehdotettiin, että jatkossa järjestäjinä voisivat toimia koulutuksen järjestäjät, muut yhteisöt ja säätiöt vastaavalla tavalla kuin nykyisin. Näyttötutkinnon järjestäjällä tulisi mm. olla riittävät taloudelliset ja ammatilliset edellytykset näyttötutkintojen laadukkaaseen järjestämiseen ja riittävä näyttötutkintojärjestelmän ja järjestämiensä tutkintojen asiantuntemus.

2.2 Tarvittavat asetusmuutokset

Työryhmän väliraportissaan ehdottamassa hallituksen esityksessä asetuksenantovaltuus on esitetty seuraaviin asioihin:

- näyttötutkinnon järjestäjille asetettavat edellytykset
- tutkintotoimikuntien asettaminen, kokoonpano ja päätöksenteko sekä tehtävät
- näyttötutkintosihteeristön kokoonpano ja tehtävät.

Lisäksi näyttötutkintojen järjestämissopimuksen sisällöstä tulee säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työryhmä keskusteli asetusten sisällöstä ja totesi, että asetusten valmistelua ei saada työryhmän toimikauden aikana valmiiksi.

Osana ns. Tutke-lainsäädäntöä (ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishanke) uudistettiin lakia ammatillisesta aikuiskoulutuksesta siten, että henkilökohtaistamisessa noudatettavista menettelytavoista voidaan säätää asetuksella. Lainsäädäntö tulee voimaan 1.8.2015. Työryhmä on jättänyt ehdotuksensa henkilökohtaistamisasetukseksi. Ehdotus on tämän raportin liitteenä.

2.3 Tiedonkeruun kehittäminen ja näyttötutkintojärjestelmää palvelevat sähköiset järjestelmät

Työryhmä tutustui Opetushallituksessa kehitteillä oleviin näyttötutkintojärjestelmän tiedonkeruun ja tiedonhallinnon järjestelmiin. Työryhmä totesi, että tietojärjestelmät tulevat edistämään näyttötutkintojärjestelmän laatua ja yhdenmukaisia toimintatapoja.

2.4 Näyttötutkintoaineistot

Työryhmä kannatti Näyttötutkintoaineistojen kehittämistä valmistelleen työryhmän muistion (julkaisematon) ehdotuksia ja aineistojen tuottamista ehdotusten mukaisesti.

2.5 Osaamispisteiden käyttöönotto näyttötutkintojärjestelmässä

Työryhmässä käytiin alustavaa keskustelua tarpeesta osaamispisteiden käyttöönottoon näyttötutkintojärjestelmässä. Todettiin, että asia edellyttää syvällisempää analyysia kuin työryhmän toimikauden puitteissa on mahdollista toteuttaa.

3 Ehdotus jatkotoimenpiteiksi

Työryhmän ehdotus tarvittavista jatkotoimenpiteistä:

- 1 Työryhmä esittää, että valtioneuvosto säätää tarkemmin asetuksella kaikista niistä asioista, joihin näyttötutkintojärjestelmän uudistamista koskeva lainsäädäntö antaa mahdollisuuden. Asetuksista käydään laajapohjainen valmisteleva keskustelu ennen säädösten jättämistä.
- 2 Työryhmä kannattaa Näyttötutkintoaineistojen kehittämistä valmistelleen työryhmän muistion ehdotuksia ja esittää näyttötutkintoaineistojen laatimista sen mukaisesti.
- 3 Työryhmä esittää, että osaamispisteiden soveltuvuuden arviointia näyttötutkintojärjestelmässä jatketaan tutkintorakenteen kehittämiseksi asetettavassa työelämän ohjausryhmässä.

Työryhmän ehdotus henkilökohtaistamista koskevaksi asetukseksi

Henkilökohtaistaminen

1. luku. Näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen hakeutuminen

1§ Näyttötutkintoon hakeutuminen

Koulutuksen järjestäjä selvittää tutkinnon suorittajaksi hakeutuvan aiemmin hankkiman ja osoittaman osaamisen ja arvioi yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa hakeutujalle soveltuvan tutkinnon. Aiemmin hankitun ja osoitetun osaamisen selvittäminen perustuu tutkinnon suorittajaksi hakeutuvan esittämiin asiakirjoihin ja muuhun tutkinnon suorittajaksi hakeutuvan antamaan selvitykseen.

Koulutuksen järjestäjä toimittaa tiedon tutkinnon suorittajaksi hakeutuvan aiemmin suorittamista tutkinnon osista tutkintotoimikunnalle osaamisen tunnustamista varten. Tiedot toimitetaan, jos tutkinnon suorittajaksi hakeutuvalla on voimassa olevien ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti suoritettuja tutkinnon osia, jotka voidaan liittää osaksi suoritettavaa tutkintoa siten kuin tutkinnon muodostumisesta tutkinnon perusteissa määrätään.

Jos tutkinnon suorittajaksi hakeutuvalla on muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja aiemmin suoritettuja tutkintoja tai tutkinnon osia, koulutuksen järjestäjä toimittaa niistä tiedon näyttötutkinnon järjestäjän nimeämille tutkintosuoritusten arvioijille. Arvioijien tehtävänä on arvioida, vastaavatko tutkinnot tai tutkinnon osat suoritettavan tutkinnon perusteita sekä varmistaa tutkinnon suorittajan osaamisen ajantasaisuus. Arvioinnin perusteella arvioijat esittävät tutkintotoimikunnalle miltä osin näin todennettu osaaminen soveltuu tunnustettavaksi vastaamaan suoritettavan tutkinnon osia.

Koulutuksen järjestäjä ohjaa tutkinnon suorittajaksi hakeutuvan suoraan tutkintotilaisuuteen, jos hakeutuvalla on 1 momentissa tarkoitettua selvityksen perusteella muuta kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitettua suoritettavan tutkinnon perusteissa tutkinnon osan tai tutkinnon osien suorittamiseksi edellytettyä osaamista.

Koulutuksen järjestäjä selvittää tutkinnon suorittajaksi hakeutuvan tarpeen valmistavaan koulutukseen, muuhun tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen, ohjaukseen ja tukeen, opiskeluvalmiuksia parantaviin opintoihin sekä erityiseen tukeen. Koulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa tutkinnon suorittajalle tutkintoon liittyvästä erityislainsäädännöstä ja mahdollisista koulutukseen liittyvistä terveydentilaa koskevista vaatimuksista sekä opiskeluun liittyvistä keskeisistä taloudellisen tuen mahdollisuuksista.

2§ Hakeutumisen päätyminen

Hakeutumisen henkilökohtaistaminen päättyy, kun koulutuksen järjestäjä ja tutkinnon suorittaja allekirjoittavat henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan.

2. luku. Näyttötutkinnon suorittaminen

3§ Näyttötutkinnon suorittamisen suunnittelu ja toteutus

Koulutuksen järjestäjä suunnittelee, miten tutkinnon suorittaja osoittaa tutkinnon perusteissa edellytetyn ammattitaidon. Ammattitaidon osoittaminen suunnitellaan tutkinnon osittain tutkinnon perusteiden mukaisesti. Suunnittelu on tehtävä yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa. Tutkintotilaisuudet järjestetään pääsääntöisesti työpaikoilla. Koulutuksen järjestäjän on suunnitellessaan ja järjestäessään tutkintotilaisuuksia tehtävä yhteistyötä niiden työpaikkojen kanssa, joilla tutkintotilaisuudet järjestetään.

3. luku. Tarvittavan ammattitaidon hankkiminen

4§ Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen suunnittelu

Koulutuksen järjestäjä suunnittelee yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa missä ja miten tutkinnon suorittaja hankkii tutkinnon perusteissa edellytetyn ammattitaidon. Ammattitaidon hankkiminen suunnitellaan tutkinnon osittain. Koulutuksen järjestäjä suunnittelee yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa myös mahdolliset ohjaus- ja tukitoimet sekä erityisen tuen menettelyt. Jos tutkinnon suorittajalla on tarve osallistua opiskeluvaihtoehtoja parantaviin opintoihin, koulutuksen järjestäjä suunnittelee yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa näihin opintoihin osallistumisen. Suunnittelussa on otettava huomioon näyttötutkintoon hakeutumisen yhteydessä todettu tutkinnon suorittajan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen. Suunnitellessaan työpaikoilla tapahtuvaa oppimista koulutuksen järjestäjän on tehtävä yhteistyötä työpaikkojen edustajien kanssa.

4. luku. Henkilökohtaistamista koskeva asiakirja

5§ Asiakirjan laatiminen

Koulutuksen järjestäjä laatii yhdessä tutkinnon suorittajan kanssa henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan. Oppisopimuskoulutuksessa tutkinnon suorittajan henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan laadintaan osallistuu myös tutkinnon suorittajan työnantaja. Koulutuksen järjestäjä huolehtii henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan päivittämisestä.

Henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan merkitään ainakin seuraavat tiedot:

- 1 tutkinnon suorittajan nimi;
- 2 suoritettava tutkinto ja noudatettavat tutkinnon perusteet, mahdollinen osaamisala ja tutkinnon osat;
- 3 tutkinnon suorittajan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen;
- 4 tiedot tutkinnon osista, joita koskeva esitys toimitetaan tutkintotoimikunnalle osaamisen tunnustamista varten

- 5 valmistavan koulutuksen ja muun tarvittavan ammattitaidon hankkimisen tarve sekä muut johtopäätökset;
- 6 tarvittava ohjaus ja tuki;
- 7 mahdollisesti tarvittavat opiskeluvälmiuksia parantavat opinnot;
- 8 tutkintotilaisuuksien ajankohdat ja paikat;
- 9 arvioijat tutkinnon osittain; sekä
- 10 mahdollisen erityisen tuen tarpeen mukaiset toimenpiteet tutkintotilaisuuksien järjestelyissä.

Kohtien 1–7 tulee olla kirjattuna henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan hakeutumisen henkilökohtaistamisen päättyessä.

Jos tutkinnon suorittaja osallistuu valmistavaan koulutukseen ja muuhun tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen, henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan kirjataan 2 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ainakin seuraavat tiedot:

- 1 tarvittavan ammattitaidon hankkimisen tavoitteet, sisällöt ja tavat;
- 2 mahdollisen erityisen tuen tarpeen mukaiset toimenpiteet valmistavan koulutuksen ja muun tarvittavan ammattitaidon hankkimisen aikana.

Koulutuksen järjestäjä kirjaa henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja tutkintotilaisuuksien järjestämispaikkojen vastuuhenkilöiden antamat henkilökohtaistamista koskevat olennaiset tiedot.

6§ Asiakirjan allekirjoittaminen

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan ja siihen mahdollisesti tehdyt muutokset allekirjoittavat koulutuksen järjestäjän edustaja ja tutkinnon suorittaja. Oppisopimuskoulutuksessa henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan allekirjoittaa myös tutkinnon suorittajan työnantaja.

5. luku. Muut menettelytavat

7 § Näyttötutkinnon järjestäjän toteuttama henkilökohtaistaminen

Jos henkilökohtaistamisesta vastaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 a §:n perusteella näyttötutkinnon järjestäjä, koskee näyttötutkinnon järjestäjää mitä edellä 1-3 ja 5-6 § säädetään koulutuksen järjestäjästä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2015.

Tämän asetuksen 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla voimassa olevilla tutkinnon perusteilla tarkoitetaan tämän asetuksen voimaan tullessa sekä 1 päivänä elokuuta 2015 voimaantulevia, että 31 päivänä heinäkuuta 2015 voimassa olleita tutkinnon perusteita.

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä -sarjassa vuonna 2015 ilmestyneet

- 1 Rapport om den svenskspråkiga yrkesutbildningen med förslag till förändringar
- 2 Oppilaitosrakennusten turvallisuus
- 3 Arkistolakityöryhmän muistio
- 4 Yksityisarkistolakityöryhmän muistio
- 5 Opetushallituksen ja CIMOn yhdistämisen edellytyksiä pohtivan työryhmän muistio
- 6 Innostava koulupäivä. Ehdotus joustavan koulupäivän rakenteen vakiinnuttamiseksi
- 7 Tehokas antidoping-yhteistyö; Ad-toiminnan viranomaisyhteistyön tehostamista selvittäneen työryhmän loppuraportti.
- 8 Suuntaviivoja liikuntapolitiikan tulevaisuuteen
- 9 Erityisen koulutustehtävän asemaa lukiokoulutuksessa koskeva selvitys

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture

ISBN 978-952-263-358-3 (PDF)

ISSN-L 1799-0327

ISSN 1799-0335 (PDF)